

Zsidó ellenállás Magyarországon, Veritas est, 2018. november

A legszerényebb számítás szerint is 70-80 ezer embert mentettek meg hazánkban a különböző embermentő tevékenység révén – mondta **Haraszi György** egyetemi tanár a november havi VERITAS-esten, melyen **Veszprémy László Bernát** történész-publicista társaságában három, önmagát cionistának tartó magyar embernek, **Kasztner Rezsőnek**, **Berend Bélának** és **Szilágyi Dénesnek** a vészkorszak alatti tevékenységéről beszéltek. A moderátori teendőket **Hermann Róbert** látta el.

Kasztner Rezső kapcsán elhangzott: a németek által megszállt Magyarországon 1944. tavaszán eredményes tárgyalásokat folytatott **Adolf Eichmann** személyes megbízottjával, **Andreas Ernst Becherrel**, s ennek köszönhetően 1684 magyar állampolgár hagyhatta el az országot. A később „Kasztner vonata” néven emlegetett szerelvényre azok kerülhettek, akik jelentős összegű váltságdíjat fizettek a németeknek. A vonat 1944. június 30-án indult, hogy aztán a Bergen-belseni láger érintésével Svájcba vigye utasait. Fellépése nyomán további, mintegy húsz ezer embert pedig Auschwitz helyett ausztriai munkatáborokba vittek, ahol túléltek a vészkorszakot. Veszprémy László szerint a kutatások egyértelműen cáfolták azt, a Kasztnerrel szemben később felhozott vádat, mely szerint kollaboráns lett volna. Mint fogalmazott: „liberális kiválasztási elvek mentén állította össze a megmentendők listáját, a személyéhez köthető zsidó aktivisták egyenesen kisebbségben voltak. Az utas-listából kiderül, hogy nem csak az elvbarátait mentette”. Hozzátette: „a magyarországi embermentő tevékenységet folytatók különböző politikai táborokból érkeztek, egyaránt voltak közöttük jobb- és baloldali módon gondolkodók. A visszaemlékezésekből azonban az is kiderül, hogy a vidéki gettóknak nem akarták elhinni az emberek, hogy mi vár rájuk Auschwitzban. Rémtörténeteknek tartották azokat” – mondta.

Haraszi György szerint a cionista mozgalom nem volt egységes. A háború kezdetekor 750-820 ezer főre lehetett becsülni az akkori Magyarország zsidóságának létszámát. Ebből néhány ezren voltak cionisták, de ők tíz-tizenkét irányzatot képviseltek. Berend Béla rabbi és Szilágyi Dénes a cionista mozgalom jobboldali eszmeiségéhez tartozott. Haraszi szerint a megmentettek számát óvatosan kell kezelni, ugyanis minden embermentő szerette utólag felnagyítani a saját munkásságát. Kijelentette: „Budapesten nagyjából 140 ezer zsidó élte túl a vészkorszakot. Megközelítőleg százezer menlevél volt 1944-ben forgalomban. Köztudott, hogy ezek jó részét hamisították, hiszen eredetileg csak néhány ezer embernek adtak ki ilyen papírt. A legszerényebb számítás szerint is 70-80 ezer embert mentettek meg hazánkban a különböző embermentő tevékenység révén. A budapesti zsidóság fele ténylegesen valamilyen mentőakció keretében élte túl a vészkorszakot” – mondta Haraszi György.